

Vägledning för svenska naturtyper
i habitatdirektivets bilaga 1
NV-04493-11
Beslutad: November 2011

Palsmyrar

Palsmyrar

Palsa mires

EU-kod: 7320

Länk: Gemensam text (namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Beskrivning av naturtypen

Länk: Gemensam text (beskrivning av naturtypen)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#2

Utdrag ur EU:s tolkningsmanual

Mire complexes in the northern boreal, orohemiarctic and alpine regions, where the climate is slightly continental and the mean annual temperature is below -1° . The mires are mainly minerotrophic, excluding the palsas, which are peat mounds with sporadic permafrost. The palsas are usually 2-4 metres high, but up to 7 metres high palsas have been found in Finland and Sweden.

Svensk tolkning av definitionen

Öppen blandmyr, med mycket kärrtytor och vattenfyllda partier samt förekomst av palsar. Palsar är kull- eller kupolformade bildningar av torv som har en åretruntfrusen kärna. De är vanligtvis 1-4 meter höga. Palsarna på myren befinner sig i olika utvecklingsstadier och varierar då det gäller form och vegetation. Palslaggar, palskar och palsgölar är andra morfologiska strukturer som kan förekomma på palsmyren. Habitatet finns i de norra boreala, alpina och subarktiska regionerna där årsmedeltemperaturen är under -1°C .

Naturlighetskriterier: Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.

Kommentarer

Palsmyrar förekommer i Sverige endast i alpin region och de svenska palsmyrarna är i kanten av sitt nordliga utbredningsområde. Vanligt förekommer de idag endast i övre delen av Norrbottens län. För att klassas som naturtyp bör palsstrukturer täcka minst 1 ha av området (minsta karteringsenhet anges i flygbildstolkningsmanualen).

Förekomst av palsar är avgörande för att tolka naturtypen som palsmyr. Palsmyr är en prioriterad naturtyp och har, om kriterierna uppfylls, tolkningsföreträde framför andra naturtyper.

Gränsdragning mot andra naturtyper

- Om palsmyren är en del av ett aapamyrkomplex anges den som undertyp. Enstaka palsar kan dock förekomma i aapamyr (7310).

Viktiga strukturer och funktioner

- Permafrostprocesser
- Opåverkad hydrologi
- Opåverkad hydrokemi
- Intakt vegetationstäck
- Välutvecklade palsar och andra typiska hydromorfologiska strukturer

Typiska och karakteristiska arter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	K-art	T-art	Grupp	Region
Kärlväxter					
Betula nana	dvärgbjörk	K-art			
Carex rotundata	rundstarr	K-art			
Carex saxatilis	glansstarr	K-art			
Empetrum nigrum ssp. hermaphroditum	nordkråkbär	K-art			
Eriophorum russeolum	rostull	K-art			
Rhododendron tomentosum	skvattram	K-art			
Vaccinium microcarpum	dvärgtranbär	K-art			
Mossor					
Dicranum elongatum	tät kvastmossa	K-art	T-art		A
Polytrichum strictum	myrbjörnmossa	K-art			
Lavar					
Ochrolechia frigida	nordlig örnlav	K-art			
Cladonia arbuscula	gulvit renlav	K-art			
Cladonia rangiferina	grå renlav	K-art			
Fåglar					
Anser fabalis	sädgås		T-art		A
Calidris alpina	kärrensäppa		T-art		A
Clangula hyemalis	alfågel		T-art		A
Gavia stellata	smålom		T-art		A
Limicola falcinellus	myrsnäppa		T-art		A
Limosa lapponica	myrspov		T-art		A
Numenius phaeopus	småspov		T-art		A
Nyctea scandiaca	fjälluggla		T-art		A
	smalnäbbad		T-art		
Phalaropus lobatus	simsnäppa				A
Philomachus pugnax	brushane		T-art		A
Stercorarius longicaudus	fjällabb		T-art		A
Tringa erythropus	svartsnäppa		T-art		A
Tringa nebularia	gluttsnäppa		T-art		A

Klassificering enligt andra klassificeringssystem

Klassificeringssystem	Naturtypens motsvarighet
VIN:	Saknas
EUNIS:	D3.1 Palsa mires

Utbredning och förekomst

Länk: Gemensam text (utbredning och förekomst)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#5

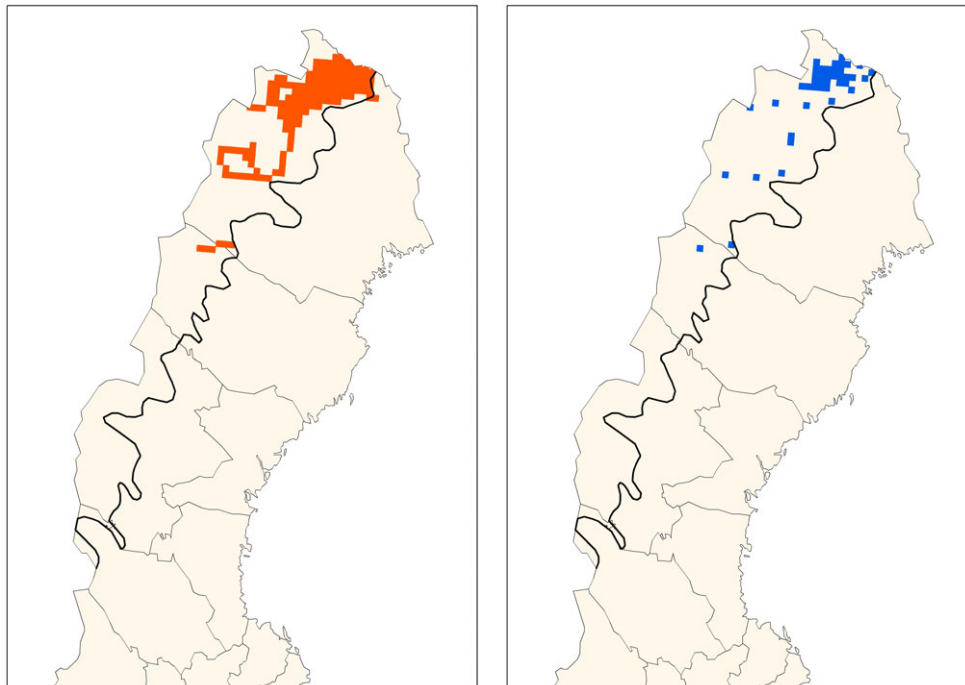
Rapporterad nationell bevarandestatus år 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för naturtypen (st)	13	5		13
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	14 463			14 463
Referensvärde (km ²)	14 463			14 463
Bedömning aktuell status	Otillräcklig			
Bedömning trend	Försämring			
Förekomstareal				
Aktuellt värde (km ²)	251			00
Referensvärde (km ²)	251			00
Bedömning aktuell status	Otillräcklig			
Bedömning trend	Försämring			
Kvalitet				
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Försämring			
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Försämring			
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Dålig			
Bedömning trend	Försämring			

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Skälen till att naturtypen inte bedöms ha gynnsam bevarandestatus är att trots att det aktuella värdet för både utbredning och förekomstareal överensstämmer med referensvärdena görs bedömningen att aktuella värden är otillräckliga på grund av att båda har en minskande trend. Dessutom har palsarna smält i delar av utbredningsområdet. Framtidsutsikterna bedöms som dåliga eftersom klimatförändringar gör att medeltemperaturen stiger, vilket gör att fler palsar kommer att smälta.

För att uppnå gynnsam bevarandestatus måste den pågående minskningen stoppas och minst 1995 års arealer och omfattning uppnås.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomstareal (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#8

De strukturer/formelement (palsar, palslaggar) som karakteriserar naturtypen kräver kallt klimat med en årsmedeltemperaturen som understiger 0° C, så att permafrostprocesser kan verka i torven. Därutöver behövs en opåverkad hydrologi och hydrokemi för att bevara variationen av övriga strukturer/formelement och så att torv inte oxideras som en följd av antropogen hydrologisk eller kemisk påverkan utan endast som en eventuell följd av naturliga klimatförändringar.

Palsmyrarnas fortlevnad förutsätter ett intakt vegetationstäck. Blottor i vegetationstäck är den initiala fasen till nedbrytning av den enskilda palsen. Nedbrytning och återväxt av palsar är en naturlig process men förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus är att den nedbrytande processen inte påskyndas av antropogen påverkan.

Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området respektive på biogeografisk nivå eftersom typiska arter indikerar att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner.

Hotbild

- Klimatförändringar som innebär höjning av årsmedeltemperaturen och förändrade nederbördsmonster med ökat snöfall utgör ett hot, särskilt som de svenska palsmyrarna befinner sig på habitatets utbredningsgräns.
- Atmosfäriskt nedfall som påverkar hydrokemi och påverkar nedbrytningshastighet.
- Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan förstöra eller skada habitatet, framför allt åtgärder som innebär att hydrologi och eller hydrokemin förändras. Hotet är dock marginellt med tanke på naturtypens geografiska utbredning.

Bevarandeåtgärder

- Gängse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för naturtypen sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Arbetet mot klimatförändringar är viktigt och bör påskyndas.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#11

- Naturtypen ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 1 och är en prioriterad naturtyp där.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypen är markavvattnings, terrängkörning och torvtäkt.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypens omgivning utöver det som nämns ovan är vattenverksamhet.

Bevarandemål, målindikatorer och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#19

På Naturvårdsverkets hemsida om uppföljning i skyddade områden, finns en rapport (6379:2010) om uppföljning i skyddade områden. Den beskriver arbetet med formulering av mål och användande av målandikatorer för att följa upp målen. Rapporten beskriver det generella arbetet, och uppföljningen i detalj beskrivs i manualer för uppföljning av olika naturtyper. Det finns även manualer för uppföljning av olika naturtysgrupper. Där finns information om arbetsmetoder, och exempel på olika målandikatorer.

Det finns bland annat manualer för Våtmarker, för Flygbildstolkning och för olika artgrupper.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/natur/naturgemensam.pdf#

Naturtys- och ekosystemvis litteratur

Backe S (2007): Manual för basinventering av myrar. Version 3.0

Götbrink E (2008). Manual 7. Manual för uppföljning i myrar. Version 2.0

Löfroth, 1991. Våtmarkerna och deras betydelse.

Naturvårdsverket, 1994. Myrskyddsplan för Sverige.

Wramner P (1967): Studier av palsmyrar i Laivadalen, Lappland. Teknik och Natur.

Zuidhoff FS (2003): Palsa Growth and Decay in Northern Sweden: Climatic and Environmental Controls. Dokorsavhandling. Institutionen för geovetenskaper. Uppsala universitet.

Naturtys- och ekosystemvisa länkar

Naturvårdsverket handledning för miljöövervakning:

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Tillstandet-i-miljon/Miljoovervakning/Handledning-for-miljoovervakning/Metoder/Undersokningstyper/Undersokningstyp-Vatmark/>

Kontaktuppgifter

Lena Tranvik

ArtDatabanken

NATURVÅRDSVERKET 2011
VÄGLEDNING FÖR 7320 PALSMYRAR

lena.tranvik@artdata.slu.se
018-67 24 78

Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala